

Dr. sc. Tomaž KERESTEŠ, redovni profesor
Pravni fakultet Univerziteta u Mariboru
tomaz.kerestes@um.si

UDK: 347.918 : 341.9 (497.4)
Primljen: 13. svibnja 2022.
Prihvaćen: 26. svibnja 2022.
Prethodno priopćenje

PROBLEM REZERVU KOD NJUJORŠKE ARBITRAŽNE KONVENCIJE NA PRIMJERU REPUBLIKE SLOVENIJE

Sažetak: Autor obrađuje situaciju u arbitražnom pravu Republike Slovenije u kojem zakon uređuje priznanje i izvršenje svih stranah arbitražnih odluka na temelju Konvencije o priznavanju i izvršenju inozemnih arbitražnih odluka iz 1958. Iako je Slovenija u vreme donošenja tog zakona povukla rezervu ograničavanja na sporove iz trgovačkih odnosa, ostalo je otvoreno pitanje da li je moguće konvenciju primijeniti na strane arbitražne odluke koje se temelje na arbitražnim ugovorima i sporovima koji su nastali prije povlačenja te rezerve, a nisu smatrani trgovačkim. Autor zauzima stava da treba i u tim slučajevima prema zakonu primjenjivati konvenciju, jer bi suprotan stav dao apsurdne i neprihvatljive rezultate.

Glavne riječi: arbitražna, priznanje i izvršenje, strane arbitražne odluke, konvencija, rezerve, trgovački sporovi

I. Uvod

Socijalistička federativna republika Jugoslavija (u nastavku: SFRJ) pristupila je Konvenciji o priznavanju i izvršenju inozemnih arbitražnih odluka iz 1958. (tzv. New York Arbitration Convention; u nastavku: NYK) tek 1981.¹ U vrijeme osamostaljenja Republika Slovenija je u svom Ustavnom zakonu za sprovođenje temeljne ustavne povelje o samostalnosti i nezavisnosti Republike Slovenije (Ustavni zakon za izvedbu Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije; u nastavku: UZITUL) u članu 3. odredila da na teritoriju Republike Slovenije i dalje važe svi međunarodni ugovori koje je sklopila Jugoslavija i koji se odnose na Republiku Sloveniju, a parlament (tada još skupština) usvojiti će notifikacijski akt o nasljeđivanju tih međunarodnih ugovora. To je naravno značilo, da je Republika Slovenije priznala da sve međunarodne konvencije o arbitraži koje su važile za SFRJ i dalje važe na teritoriju Republike Slovenije.² Na temelju te odredbe UZITUL Republika Slovenija je 1992. notificirala Organizaciji Ujedinjenih Naroda nasljeđivanje različitih međunarodnih konvencija, između ostalog i NYK.³ Time je Republika Slovenija priznala nasljeđivanje NYK i postala njena država članica. U skladu s članom 8. Ustava Republike Slovenije (u nastavku: URS)⁴ priznat je primat međunarodnog prava u pravnom poretku Re-

¹ Uradni list SFRJ, Međunarodne pogodbe, št. 11/81 z 9. oktobra 1981.

² Ude (2004), str. 38 i 39.

³ Akt o notifikaciji nasljedstva glede konvencij Organizacije združenih narodov in konvencij, sprejetih v mednarodni konvenciji za atomsko energijo (Uradni list RS, št. 35/92, Međunarodne pogodbe, št. 9/92, str. 105, tč. 53 i 54), i Akt o potrditvi nasljedstva glede konvencij, statutih in mednarodnih sporazumov, ki predstavljajo akt o ustanovitvi mednarodnih organizacij (Uradni list RS, št. 54/92, Međunarodne pogodbe, št. 15/92, str. 188, tč. 5).

⁴ Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03